

RA PO RT!

**ryze
avantgardní
pravidelná
občas
růpavá
tiskovina**

VII.

Digestiv

Závěrečník ▢ Bára Fiedlerová

Sedm chodů je za námi a hostina pomalu končí. Břicha máme narvaná k prasknutí. Každý chod chutnal jinak a každý z nich stál za to, ale teď už nezbývá než si nalít digestivu. Musíme se začít chystat na návrat do reality. Nechci říkat, že jsem unavená, protože z našeho neustálého brblání už musíte být jako čtenáři otrávení. A já jsem! A jsem – zcela upřímně – naprosto vyšťavená. Básník by řekl, že je to ono *krásné vyčerpání*. Ale to já nejsem, takže řeknu jenom to, že to vyčerpání je *ošklivé*. Já jenom doufám, že to stálo za to.

Můj festival byl letos o slovech, která se snažila utéct při sázení, o nekonečných korekturách a o tolika excelových tabulkách, že už to snad nemůže být zdravé. Myslela jsem si, že přece v tom všem nebudu schopná napsat ani jeden kreativní článek. Běžně si přes rok s klidem nalhávám, že ve shonu dospělého života už pro tvůrčí jiskru zkrátka nezbylo místo. Že jsem na ni moc pragmatická, moc zaneprázdněná, moc unavená. Jenže pak jsem přijela na Šrámkovu Sobotku. V tvůrčím zápalu lidí, kteří mě tu obklopují, jsem v sobě znovu probudila tu holku, kterou bavilo číst a psát a která si na cestě do školy skicovala do notýsku postavy z knih a seriálů jen tak, pro radost z čáry na papíře. Zoufale doufám, že pro vás moje ilustrace v *Raportu* nebyly jen prostou výplní místa. Přála bych si, aby vás bavily aspoň z poloviny tak, jako mě bavilo je tvořit. Že pro vás v tom moři písmen byly alespoň malým vizuálním pohlazením.

Pokud jste s námi tenhle týden prožili na našich stránkách, určitě jste si všimli, že naše redakce je i letos... no, o něco mladší, než bývalo zvykem. Z našich textů možná necítíte tu akademickou erudovanost doktorů a magistrů, interní vtipy redakce vás možná nezajímají, anglicismy otravují. Ivan Motýl na naše konto poznamenal cosi jako: „*Mladost je potřeba, teda jakože je potřeba se posouvat dopředu, a přestože to občas není třeba od začátku úplně... no mě to baví sledovat.*“

Doufám, že to bavilo sledovat (a číst) i vás ostatní. Ale abychom ten náš mladý elán dokázali do budoucna přetavit v něco ještě lepšího, potřebujeme vás. My se totiž strašně rádi učíme. Takže vás prosím – chodte za námi. Zastavte nás, povídejte si s námi, dejte nám vědět, co se vám líbilo a co ne. Ale buďte u toho, prosím, hodní. Doopravdy do toho dáváme všechno.

Sedm chodů je za námi. A já doufám, že vám chutnalo.

Autorce Sobotka přirostla k srdci.

PROGRAM - SOBOTA 11/7

8:00 Náměstí Míru

Třešňový jarmark – trh s lokálními čerstvě sklizenými výpěstky, řemeslnými a uměleckými výrobky

10:00 Městské divadlo

Ách – dopoledne dílen

11:00 Zahrada Šrámkova domu

Sobotecká dofestná – společné loučení s výhledem na další ročník

13:00 Zahrada Šrámkova domu

(vstupné 100 Kč)

Kůzle – koncert pro děti. Kapela, která rozdovádí děti i dospělé

18:00 Zahrada Šrámkova domu

(vstupné 200 Kč)

CROSSBAND – koncert. Česká pop-rocková stálice s regionální stopou

JÍDELNÍČEK

Pizzerie Maštal

Snídaně (7:30–9:45)

Zblitky od večere

Oběd (11:30–14:30)

Žampionová polévka

Pečená sekaná, bramborová kaše, kyselá okurka

Houbové rizoto sypané sýrem

Večere (17:00–17:00)

Polévka uplavalá

Nic s nijakou oblohou

Prázdná

Vokýnko

Pomazánka sloní žrádlo

Hraběňčiny řezy

Stolečku, prostři se!

Raportáž ☞ Axel Doubravů

Za sedmero horami, za sedmero řekami, lidi jedli, pili, hodovali a byli šťastni až do smrti. Anebo ne? Hostiny jsou příjemným způsobem oslavy mnoha příležitostí, jako jsou například svatby, vítězství dobra nad zlem nebo narození dítěte. Dokud tedy nezapomenete někoho pozvat. Ale tak kdo jsme, abychom soudili. O tom, jestli je hostina prostředkem zápletky, pozastavení na cestě nebo jednoduše happyendem, nám vypráví paní doktorka Barbara Storchová.

V pohádkách, pověstech i legendách je jídlo často spojováno s magičnem. Ať už se jedná o zhmotnění jídla – *Hrnečku, vař!*, *Stolečku, prostři se!* –, nebo o jeho samotnou konzumaci. Lesklé rudé jablíčko pošle pod příslibem nadlidských schopností hrdinu někam, odkud ho dostane snad už jenom živá voda. Jídlo se stává lékem na všechny možné neduhy, a to někdy ani nemusí být kouzelné. Jezení je jeden z příznaků života.

Jiný pohled na Perníkovou chaloupku poskytuje její interpretace skrze Freudovu metaforu psychologických zkušeností. Matka je pro dítě celý svět a představa, že je opuštěno, je pro něj nepředstavitelná. A tak děti v lese nalézají chaloupku řešící všechny jejich momentální starosti – hlad, chlad a opuštění. Snad jim tento nově nalezený domov chvíli vydrží a z dětí nezbudou pouze kotletky na hrášku... Ostatně motivy pojídání lidí nejsou v pohádkách a dalších příbězích zas tak výjimečný úkaz. Malý Otík (nebo

paní Jolana Voldánová), Karkulka a její babička, by o tom mohli vyprávět své.

*Autor by si dal buchty a vyrazil by s ranečkem
do světa.*

Srdce mé toulavé

Raportáž ▢ Anna Košťálová, Markéta Pospíšilíková

V ranních hodinách nás provedl po literárních stopách Oravou Mgr. Lukáš Tkáč, Ph.D., který pracuje v Oravském muzeu P. O. Hviezdoslava. V prezentaci pan Tkáč předestřel vhledy do životů a osudů Pavla Országha Hviezdoslava, Martina Kukučína, Mila Urbana, Thea Herkeľa Florina a Ladislava Nádašiho Jégého. Následně nás prostřednictvím fotografií vzal na cestu do Florinova domu v Dolnom Kubíně, Kukučínova v Jasenově a do různorodých a rozmanitých expozic.

V sále bylo veselo, rozhodně se dá objektivně říci, že osazenstvo v prvních řadách bylo o velikánech a velikánkách slovenské literatury obeznámeno víc než my. Naše duo se zpravidla topí v bohemistických a bohémských vodách, ráno jsme se však naladily na vlnu jiné slovanské kultury a v malých doušcích hltaly podávané informace. Možná jsme ovšem spíše hltaly kafe. A možná spíše ve velkých doušcích.

*Autorky by se chtěly jmenovat Kukučín
a Hviezdoslav, protože by pak byly o něco více jako
postavy z Pravého výletu pana Broučka do Měsíce.
Parnasismu zdar!*

O kocovině: seminář ke scénickému čtení

Reflexe ▢ Sofie Hanounová

Povídali jsme si o smíchu, o ironii, o absurditě, o úzkosti... Smějeme se. Přesto bych pocít, s nímž odcházím, nejlépe přirovnala k jakési beztvaré hroudovité hmotě, která mi tlačí na hrudník.

Co si budem, asi jako každý jiný se strachuji o budoucnost. Trápí mě to. Často nespím a jedinou náplastí (krom té melatoninové) mi bývá návrat k dílům, která mě ubezpečují, že současné tragédie vlastně vůbec nejsou autentické. Vždycky jsme si je byli schopni minimálně představit. Jednou za čas nás to praští do očí a možná se tomu i zasmějeme – jako třeba u *Bílé nemoci* Karla Čapka či *Matrixu* sester Wachowskich.

Text Venědikta Jerofejeva *Moskva – Petuški zpáteční* poprvé vyšel v Izraeli v roce 1973. V Sovětském svazu bylo jeho vydání přirozeně zakázáno, tam mohl vyjít až v klimatu politických reforem perestrojky.

Na základní motiv absurdního, místy až snového delirického bloudění mezi Moskvou a městečkem Petuški Jerofejev narouboval nejen množství intertextových odkazů, nýbrž i témata výsostně existenciální (ostatně, jak je v Rusku zvykem). Některé Věnuškovy monology, které se dostaly i do upraveného scénáře pro scénické čtení Anežky Lipusové a Jakuba Doubravy, jsou přitom aktuální až hanba.

„To můj lid, ten má jiné oči! Jsou neustále vykulené, ale napětí v nich není žádné. Po nějakých myšlenkách ani stopy, ale zato jaká síla! Jsou to oči nesmlouvavé. Nic se s nimi smluvit nedá. Ať se s mou vlastní stane cokoli, ve dnech pochybností, ve dnech tíživých úvah, v údobí jakýchkoli zkoušek a utrpení, ty oči ani nemrknou. Všechno je jim šumafú...“

Závěrem už bych snad jen, jak je tomu tento týden pravidlem, chtěla smeknout před performery, kteří cyklus takřka/cele improvizovaných scénických čtení zakončili mimořádným počinem. Nezasvěcenému diváctvu ještě prozradím, že byl nazkoušen za dva dny. Cesty boží jsou nevyzpytatelné a někdy nám v klíně přistane něco s potenciálem a já se moc těším, kam *Moskvu – Petuški* ještě posunete.

Veněčku, nazdraví! A vám ostatním taky! První runda je na mě, vyberte si.

Chananský balzám:

- 1 dl líh denaturovaný
- 2 dl pivo černé
- 1 dl leštěnka přefiltrovaná

Duch Ženevy:

- 0,5 dl bílý šeřík
- 0,5 dl prostředek proti pocení nohou
- 2 dl pivo žigulovské
- 1,5 dl lak lihový

Slza:

- 0,15 dl voňavka levandulová
- 0,15 dl voňavka sporýšová
- 0,3 dl kolínská LESNÍ VODA
- 1,5 dl voda ústní
- 1,5 dl limonáda

Čubčí pajšl:

- 1 dl pivo žigulovské
- 0,3 dl šampón SADKO – BOHATÝ HOST
- 0,7 dl vodička k odstraňování lupů z vlasů
- 0,12 dl lepidlo BF
- 0,35 dl brzdová kapalina
- 0,2 dl repelent proti drobnému hmyzu

Autorka má jasno, čubčí pajšl.

Rétorické dovednosti vám zachrání život

Raportáž ☐ Eliška Nagyová

Cestou na farní zahradu na program *Myška a lasičák* jsem se táhla jako všudypřítomný smrad žumpy. Šouřala jsem se, vláčela jsem za sebou nohy, trošku jsem si povzdechla. Proč se zas překrývá program? Nebo lépe – proč nemůžu být na dvou místech zároveň? Nechtělo se mi odcházet ze Šrámkovy zahrady, kde se

mluvilo i o *Raportu*. Když jsem se ale usadila pod [arboriststvo doplňte název stromu u trampolíny] a hra byla uvedena tím, že předloha je od autora Kvaka a Žbluňka a Pana Sovy, věděla jsem, že jsem přesně tam, kde mám být. Herec, spoluscénarista, spolurežisér a loutkovodič z Divadla b, Radek Beran (spoluvůdkyní je Adriana Kubištová), si už od prvního momentu získal plnou pozornost obecenstva. Děti i ostatní byli zhypnotizováni a z jejich pootevřených úst kromě chechtání občas zaznělo „Jo, to já znám! To máme doma!“.

Představení vychází z povídkové knihy *Myška a pohádková polívka* Arnolda Lobela. V hlavní roli dřevěná krabice a plyšové loutky malé sečtělé myšky hladového lasičáka připomínajícího draka Falka. Dřevěná krabice scénografa Jakuba Šulíka rozhodně není jen tak obyčejná krabice. Každá z jejích stěn se dá vyklopit a publikum se tak dostane do nejruznějších míst, jako je starožitný byteček myšky, bažinatý les nebo travnaté úbočí kopce. V jednom z příštích životů chci být přemýšlivý mluvící kámen na počátku světa. Myška vyprávěla pohádky, aby tím oddálila svou vlastní smrt – lasičák si ji chtěl uvařit k snídani, ale jak bývá v dětských příbězích zvykem, myška se z toho vyvlékla. Svými rétorickými schopnostmi. Jak sobotecky příznačné.

A když jsem se plná nových příběhů vrátila veselým hopsavým krokem na Zahradu, tak tam... tam se toho vlastně moc nedělo.

Autorka se smála ze všech nejvíc.

Sobotka, hlavní město prázdnin!

Raportáž ☐ Magdaléna Kvasničková

Po sedmdesáté všeho dobrého: Šrámkova Sobotka slaví. Slaví 70 let a to je věk, kdy se díváme zpět. Včerejší odpoledne tomuto vzpomínání patřilo a nebylo to žádné letem světem, zevrubně jsme rozebrali vše, co bylo na talíři.

Po celý týden jsme festival poctivě oslavovali, ale dle slov moderátora Jana Bílka těch 70 let nebylo stejnou měrou akcentováno – nuže, konečně se k nim dostáváme!

V *Raportu* jsme vám každý den nabídli jednu malou porci festivalové historie, včera se nám dostalo detailnější nadílky, začalo se totiž od píky – od Šrámka, a pokračovalo se výčtem všech proběhlých ročníků. Hlavním smyslem připomínky ovšem byla autentická svědectví festivalových účastníků napříč generacemi. Na pódiu jsme přivítali dokonce pamětníky prvních let festivalu (v této části bylo pódium spíše setkáním u rodinného stolu Bílkových). Ale víme, jak je to s tou pamětí. Snadno se k ní připojuje určitý patos „bejvávalo, bejvávalo dobře“.

„To bylo úžasné, to si nikdo neumí představit.“ „Ale umí, Alenko, umí.“ – ještěže máme pana moderátora, který dovede nabíhající nostalgii rázně zaražit.

Takto zaražena (doslova) byla bohužel i naše šéfredaktorka Eliška reprezentující na včerejší slavnosti náš časopis.

Eliška je však žena činu a nehodlá se s tím smířit:

„Bohužel jsem včera neměla možnost dopovědět své poslední plánované souvětí (fakt mělo být poslední!), a tak bych svůj proslov ráda dokončila alespoň takhle papírově, černé na bílém a taky se tady můžu trochu víc rozkecat, tak to udělám! Chtěla jsem Vám představit svou spolušéfredaktorku Báru, chtěla jsem jí poděkovat, že se letos postarala o to, že jsme byli organizovaní a že náš časopis a jeho propagace vypadaly tak, jak vypadaly. A v poslední řadě jsem chtěla poděkovat našim redaktorům, kteří každý jeden den dokázali, že *Raport!* je pro ně srdeční záležitost a že se na ně můžu spolehnout třeba i v 5 ráno.“

Můžeš, Eliško, můžeš! A my na tebe. A to je ten smysl Šrámkovky, který byl v rámci mementa 70krát zmíněn – PŘÁTELSTVÍ.

Autorka si myslí, že přece jen jistou dávku nostalgie můžeme snést, ba si ji i zasloužíme.

Břínk

Soubor reportáží ▢ Eliška Rybová, Bára Fiedlerová

Kolik podob má píseň

Je 16:00 a přestože se ještě nesetmělo, na Zahradě probíhá koncert. Posluchači (hlavně při poslední písni) kývají hlavami do rytmu a na konci vystoupení se strhne hlasitý potlesk. Vsadíme se, že kdyby bylo o několik hodin později a pod podiem nebyly vyskládané židličky z přednášky, obecnstvo by se roztancovalo.

Psát na téma hostina není tak jednoduché, jak by se mohlo zdát (to my víme), takže odpouštíme muzikantům veškerá textová kliše spojená s tematikou hostiny (bohužel pro ně jsme již všechna vyčerpaly my). V písniích byla znát tvrdá práce, kterou účastníci dílny odvedli, zároveň ale bylo poznat, že lektoři nechali skrz jednotlivé hudební performance prokouknout i osobitý styl každého z účinkujících. Jsme rády, že na dílně nebyl přednesen účastníkům jeden „univerzální návod na písničku“, jelikož každá byla zcela jiná (jak tempem, tak náladou, tak progresí akordů a příběhem, který vyprávěly). Jak krásně nám to dílnové odpoledne muzikanti zahájili!

Nebyly jsme přítomny na jednotlivých sezeních dílen, nenáleží nám tedy hodnotit jejich průběh. Přikládáme tedy útržek z hodnocení průběhu jejich vedoucími, pana Jiřího Imlaufa a pana Ondřeje Kyase:

Rozhovor ▢ Eliška Nagyová

Jak byste popsali účastníky a účastnice vaší dílny jako skupinu z hlediska zkušeností?

Jiří: Byly tam různé typy lidský a muzikantský – od zkušených matadorů, co hrají po klubech, až po ty, co se to teprve chtěli naučit.

A jak se pracovalo s takhle různorodou skupinou?

Jiří: Klasická diferenciacie výuky, brali jsme to prostě instinktivně. Někdo to třeba nestihl udělat, ale nechtěli jsme na nikoho tlačit.

Ondra: Snažili jsme se k tomu přistupovat flexibilně, že to je proces hledání, kde je místo na chyby. Začali jsme od textů, přistupovali jsme k tomu formou hry. Na písničkách jsme testovali jejich hudební schopnosti. Střídali jsme to s teorií.

Jiří: Hlavní bylo, aby nám bylo dobře. Dopadlo to nad očekávání dobře.

Ondra: Nikdo se nezhroutil, cítíme teď hlavně úlevu. Ze začátku jsme z vedení dílny měli respekt, až strach. Ale ono to šlo vlastně samo.

Autorky věří, že mnoho písni má potenciál stát se stálí soboteckých festivalových večerů a rán.

Zátiší se zajícem, divokou kachnou, zeleninou a dvěma poháry

Programové brožury některé možná nalákaly na dílnu tvůrčího psaní vedenou Petrem Borkovcem, při včerejším výstupu dílny *Zátiší se zajícem, divokou kachnou, zeleninou a dvěma poháry* jsme ale nebyli zklamáni. Věřím, že mohu mluvit za všechny. Vráťa Brabec vedení dílny převzal a bylo poznat, že ho to velmi bavilo. Také že se dílně věnoval s pečlivostí a zapálením. Jistě kladl důraz nejen na detaily, ale i celkové vyznění a v neposlední řadě také na celkový konečný výstup. Na ten na papírech, které účastníci nervózně svírali ve svých dlaních, ale i a ten, který jsme slyšeli.

Texty byly napjaté i uvolněnější, seriózní i vtipné. Při každém vystoupení jsme měli tu čest poznat jednotlivé vystupující, jak přemýšlejí, co se jim zdá vtipné, možná i to, co sami o sobě netuší. Těšilo nás! Zeptali jsme se jednoho z účastníků dílny, pana Josefa Káninského, jaké jsou jeho pocity:

Rozhovor ▢ **Eliška Nagyová***Na téhle dílně jste byl poprvé?*

Už jsem byl asi tak před osmi lety na dílně tvůrčí tvorby.

Jak byste hodnotil letošní dílnu?

Bylo to zajímavé v tom, že jsme na té dílně málo psali. Ale to vlastně vůbec nevadilo. Protože Vráťa jako lektor mi zvědomil, jak moc důležitá je příprava na psaní. Než jsme začali psát, tak velmi důsledně dbal o to, aby se každý z nás deseti účastníků naladil na ten text. V tomhletom hlavně byl přínos té dílny.

Jak jste fungovalx jako skupina?

Byla tam linka týmovosti. Tomu textu, co jsme ukázali na prezentaci dílny, jsme věnovali den a půl a navzájem jsme si ty texty redigovali. To bylo samozřejmě zajímavý. Není to pro toho, kdo je vztahovačný, ale nikdo takový tam nebyl.

A jak byste dílnu na závěr shrnul?

Dílina se mi moc líbila.

První část zakončilo několik výstupů ze stand-upové dílny, které by se ve večerních hodinách nestihly. Těchto několik nečekaných, ač plánovaných vystoupení bylo zahájeno tvorbou vedoucího dílny Jana Géryka. Jedna z autorek má sama zkušenost s nevydařeným stand-upovým vystoupením (neřekla nic, celou dobu se jen smála do mikrofonu), nutno ale říci, že její publikum se tehdy smálo více než to sobotecké při Gérykově výstupu... Konečně pak následovaly výstupy účastníků. Hned první vystupující se ujala své role s velkou odvahou a využila Gérykův výstup jako dno, od kterého se odrazila a vyplavala na hladinu. Povedlo se a publikum bylo pobaveno. Myslíme, že pan Géryk dílnu svým úvodním vystoupením uvedl takto právě proto, aby pro účastníky nenastavil laťku příliš vysoko.

Na výstupu stand-upových dílen nás nejvíce potěšilo nadšení účinkujících, z něhož bylo poznat nejen to, že je dílna bavila (a byla tedy dobře vedená), ale že je bavil i samotný výstup, na který tak dlouho trénovali. Postavit se před plnou Zahradu Šrámkova domu není vůbec jednoduché, a už vůbec to není jednoduché, když od vás diváci očekávají vystoupení plné smíchu a originality. Všichni vystupující se toho ale ujali s odvahou a za velkého a zaslouženého potlesku.

Autorky doufají, že pan Géryk nechte Raport!, neboť by to z našich anglicismů měl za pár.

Jeviště a problém

Vystoupení už mělo začínat, když v tom – problém. Herci se nevejdou na jeviště. Autorky se podivily, neboť všichni herci vypadají průměrně velcí. Pak započalo vystoupení běhací hrou, která uvolnila atmosféru. Babuška předčila i Hru na oliheň a vtipné vstupy byly doopravdy vtipné! Herci byli úžasní improvizátoři a jejich komunikace s publikem byla imakulátní. Líbilo se nám také to, že celá hra probíhala za spoluúčasti obou lektorů, kteří tím svoje svěřence podpořili. Při hereckých dílnách (stejně jako i při jiných kreativních kurzech) je potřebné vytvořit bezpečné prostředí, v němž účastníci cítí možnost, prostor ale i potřebu tvořit, přetvářet, tvářit se, přetvařovat, ale zároveň zůstávají autentičtí.

To se podařilo. Od publika se hercům dostalo dokonce i stendink ovejšn, která byla i podle názoru redakce zasloužená.

Možná to s tím jevištěm nebyla náhoda. Možná jim jsou sobotecká prkna přeci jen malá.

Rozhovor s účastnicí dílen Andreou Uxovou ▯ Faruk Cetinkaya

Ted' když je dílna u konce, řekla bys, že jsi s ní spokojená?

A.U.: Nejvíc ultra dokonale spokojená.

Co průběh?

A.U.: Zpočátku to bylo takový nekomfortní, než jsme se seznámili s lektory. Ale potom, co se to rozjelo, dobře reagovali na naše potřeby a na to, co si s náma můžou dovolit. A nakonec si to sedlo a fakt jsme se na sebe napojili a dokázali fungovat.

Podstoupila bys to znova?

A.U.: Asi jo, ale nevím jestli by to bylo jako napoprvé. Celej týden jsme tak nějak objevovali, kde jsou naše hranice, a teď už jsem ty svoje překročila, a nemělo by to pro mě tak zásadní význam jako tenhle rok napoprvé. Ale ostatním bych to určitě doporučila.

Členové redakce dávali na vystoupeních dílen pozor nejvíce ze všech programů. Letos jsme si uvědomili, že účastníci dílen vlastně prochází něčím podobným, čím my. Celý týden pilně nacvičují, učí se novým věcem a každou maličkou chvíli využívají k tomu, aby vylepšili, co ještě není dokonalé.

Redakci to bavilo!

Jam

Raportáž ▢ Eliška Rybová, Bára Fiedlerová

„Znám křišťálovou studánku...“ je rozhodně něco, co by Sobotkou nepolíbený návštěvník čekal od programu scénického čtení amatérů. Až na to, že v Sobotce žádné amatéry nenajdeme. Rozhodně ne skutečné amatéry. Křišťálovou studánku jsme si sice také vyslechli, ale Martina Mašková ji tak bravurně zakomponovala, že místo uspávání všechny probudila.

Každé představení bylo výborné a snad na žádném jiném programu jsme neviděly tak angažované publikum. Sára Pospíšilová svojí recitací Koláře pobavila i dojala, což je kombinace velmi neobvyklá a složitá na realizaci. Publikum jí po celou dobu viselo na rtech a hltalo každé její slovo.

Následně přednášel Vojtěch Lažan text Jiřího Ortena. Možná nás dojal samotný přednes, možná to byl fakt, že Vojtěch v tu chvíli jako kdyby splynul s Ortenem v jedno. Je prostě něco na tom slyšet mladého muže recitovat poezii právě Jiřího Ortena a vidět, jak s ním rezonuje.

Karolína Jurková recitovala nám neznámou báseň, ale zvládla to výborně. Jsme rády, že právě takto vypadalo naše seznámení se s autorkou Marinou Cvetajevou, protože Karolína se básně zhostila s pokorou a úctou. Zároveň v nás probudila dojetí a donutila nás se zamyslet nad smyslem vlastního bytí.

Kateřina svůj vybraný text pronesla tak procítěně a vyspěle, jako kdyby už sama byla matkou, jako kdyby měla prožít celý život zkušeností. Přesně tak, jak to báseň od Fišerové vyžadovala. Za svůj výkon sklídila zasloužený potlesk.

Opakem byla báseň Náměstí práce od Daniela Hradecského, přednesená Josefínou Syslovou tak, že s lehkostí předčila jakýkoliv stand-up. A nebylo to tím, že báseň obsahovala vulgarismy, nýbrž tím, jak nám byla podána. Nicméně pravdou zůstává, že prdel jsi a prdelí zůstaneš, v prdel se nakonec i obrátíš.

Recitace pokračuje v podání dalšího příslušníka Lažanů, tentokrát Jakuba s Bieblovy Ránami. I v tomto případě se účastník dílny těší zaslouženému potlesku.

„Pivo, zelená!“ ozve se z předsálí. K našemu překvapení vzala Ivana Lubinová rekvizity velmi vážně. Redakce byla potěšena, ALE PIVA BYLO MÁLO!!! Také nám ukázala tvář Jana Skácela, kterou by možná posluchač úplně nečekal. Vzhledem ke zmínce o autobusu máme podezření, že Jan Skácel doprovázel Nelu Bártovou do Tábora. Využití rekvizit bylo skvělým nápadem, neboť publikum opět probral a překvapil. Ivanino vystoupení si obecenstvo užilo, i když se alkohol nedostal na všechny.

Ale kde je Alena Čermáková? Jo, tak o tom si zazpíváme. Ale ne, pane Šlupko! Na tohle mě už znova nedostanete. Já ji chci vidět. „Daj daj daj dala dalalaj-laj...“ ...tak nás dostal. Výběr písni byl odlehčený, což působilo příjemně, až domácky. Potěšilo nás, že jsme i po letech ve sboru poznávali známé tváře Šrámkovky. I letos nám vystoupení sboru připomnělo, že Šlupkovská sborová tradice je nepostradatelnou součástí Šrámkovy Sobotky.

*Autorky si to užily, dožaly se a klidně by si daly
repete.*

Rozhovor s účastníky dílen sborového zpěvu Šimonem Dohnálkem a Danielem Horečným ☞ Faruk Cetinkaya

Prve bych se vás chtěl zeptat na celkové dojmy z dílen.

D.H.: Já myslím, že jsme si to užili velmi dobře –

Š.D.: Ten sbor byl tak velké těleso, že, jako, být součástí toho kolosu bylo takové všeobjímající. (...) Vlastně jsme koukali, jak to bylo supr, že tam byli lidi, který normálně uměli cis. Normálně regulérně uměli cis. Jako byli tam lidi starší, mladší, nadšenci a my jsme vlastně tam neměli co dělat, ale nějak jsme na to kývli a bylo krásné, že i přesto, že jsme přišli o den nebo o dva později, než to začalo, tak nás krásně přijali.

Jak byste reflektovali vedení dílny, když jste sami vedoucí dílny [Jeviště a problém]?

D.H.: No, já si myslím, že velmi dobře. Tam jde vidět, že má ty zkušenosti. Je i s profíkama, v divadlech, a kdo ví kde ještě.

Š.D.: Já můžu říct vyloženě za sebe, že na jeho místě bych si normálně přitáhl starou mušketu a normálně střílel lidi, třeba sebe. Normálně zabíjel, vraždil a nechával to tam ležet v té spořitelně na zemi pro výstrahu. Když to jako [mám srovnávat] s náma, tak my máme bič, normálně, třeba–

D.H.: To je pravda.

Š.D.: Máme poplašňák, tu zbraň, jak jenom řve, a střílí nahlas. Pak jsme si tady už odložili tadytodleto bidlo (*ukáže na zhruba dva metry a půl dlouhý klacek opřený o zeď*). Ono se stávalo, že si někdo stoupl až moc do předu, tak my jsme si pořídili to bidlo a když je někdo moc blízko divákovi, tak ho normálně odstrčíme regulérně. Od toho jsou tady právě ty ostny na konci. Tak jsme právě obdivovali, jako šlupku, že to nedělá.

Na závěr už jen, zdali byste dílnu doporučili.

Š.D.: No... ne.

D.H. Asi ne.

Š.D.: Ne.

D.H.: Já myslím, že tohleto do života nemá co přinést.

Š.D.: Zpívání písniček je BLBOST. Je to nesmysl. Daleko lepší je třeba modelování nebo bojové sporty–

D.H.: Miluju. Ale ne takové ty, co dneska frčí. Normálně v bahně, jak se ty ženské– viděls to někdy, ne? (*adresováno Š.D.*)

Š.D.: Jo.

D.H.: Viděl jsem taky kdysi jako s rytířema, víš co, jak jsou: ring, jsou lidi v brnění, mají meče, je to takové vyztužené, mají ty drátěné košile, to je všechno bezpečné, ale řežou se mečema, všude kolem pobíhají rozhodčí, je tam nějaké bodování nebo tak. No prostě, lidi se řežou asi v takovém prostoru (*ukáže kolem na zahradu Šrámkova domu*), všude kolem jsou lidi, co jsou nadšení – všude se ozývá takovéto dřžn-dřžn dřin-dřn... Ale jako bylo to super. Chtělo by to všechny ty věci z Pevnosti Boyard. Nebo opičí dráhy, my jsme třeba to měli na našem workshopu opičí dráhy, ale s hadama a s medúzama, byly tam takový ty jámy jak v Prince of Persia, byly tam ostny.

Š.D. Já myslím, že tam šlo málo o život (*na dílně Jiřího šlupky Svěráka*).

*Autor se cítí být ponaučen o medúzách
a jejich žahadlech.*

Chramst

Raportáž ▢ Eliška Rybová, Bára Fiedlerová

Již tradiční součástí účastnických výstupů je i ten z učitelské dílny, která vždy působí prostě jako parta dobrých přátel, kteří se sešli a přednesli si vybrané texty. I letos byla u každého z účastníků znát bohatá a dlouholetá zkušenost s přednesem i silou svého vlastního hlasu. Nedivily bychom se, kdyby každý z nich nahrál alespoň jednu, ne-li více audioknih. To můžete říct jen o velmi malém počtu učitelů, že i po letech a letech učení a přednášení dokážou svůj hlas využít v plném rozsahu a výjimečnosti. Jako v mnoha jiných programových bodech 70. ročníku Šrámkovy Sobotky jsme se i zde setkali s texty Magdaleny Dobromily Rettigové. Ani teď nezklamala. Přesto se nám zdálo, že potenciál účastníků nebyl využit naplno, zejména skrze výběr textů, které podle nás mohly být záludnější, ještě vtipnější nebo hlasově akčnější, a využily by tak plné rozmanitosti a zkušenosti osobností, které učitelskou dílnu navštěvují.

Trochu problematická byla (ne)dýchatelnost v divadelním sále, (asi) kvůli nezapnuté vzduchotechnice. Odcházející diváky podezříváme, že už prostě jen nevydrželi to horko a dusno, co v divadle panovalo. Jsme si ale jisté, že to nebylo kvůli výkonu účastníků učitelské dílny, protože ten byl naprosto znamenitý.

Rozhovor s vedoucí učitelské dílny Evou Čechovou ▢ Magdaléna Kvasničková

Jak se Vám v dílně pracovalo?

Pracovalo se mi krásně, protože učitelé z UD jsou zralí, jsou vycvičení od Hanky Kofránkové, nesmírně pracovití, ochotní a nadšení. Věnovali jsme se trochu jinému způsobu práce, než byli zvyklí, v tomhle ohledu udělali obrovský odvážný krok.

Jak jste vybírala texty a mohla byste je krátce představit?

Přivezla jsem zásobník textů, které spojovalo zadané téma. Byli to tři autoři, každý zcela jiný. Byl to Poláček, to je práce s postavou. Bylo to jemné, doufám snad citlivě parodické využití laskomin Magdaleny Dobromily Rettigové a jejích obdivovatelů ze spolku Domácnost. A třetím autorem byl Hrabal. To jsou tři zcela jiné žánry a jiná práce s živým slovem.

Jste spokojena s výsledkem?

Jsem spokojena, myslím, že všichni do toho nacpali tolik energie. Obdivuju je. Mají zajímavé příběhy. Snažila jsem se, aby vyzněli oni sami jako osobnosti. Všichni respektovali autora, žádným způsobem se nad něj nevyvyšovali, a to je ten krásnej paradox: když se respektuje autor a člověk opravdu sděluje obsah daného textu, tak najednou vyzní i ten mluvčí ve své osobitosti.

Žunk žunk

Raportáž ▢ Eliška Rybová, Bára Fiedlerová

„Jste tady pod stanem?“ ptá se Jan Géryk a já si přeji, abych nebyla. Je to úžasný syn. Je to úžasný lektor. Je to úžasný komik, jak sám ví. Snažme se ale oprostít od vystoupení profesionála a pojďme se podívat na reálné výstupy dílen. První vystupující vsadila na jistotu a využila vtipů z učitelské praxe. Je pravda, že kde jinde tento stand-up využít než tady u nás, na Šrámkově Sobotce.

Druhý stand-up komik byl doslova světový. Jeho poznatky z Plzně i Jičína publikum pobavily, za odměnu ho ocenilo potleskem a my mu přejeme mnoho úspěchů v milostném životě. Jedna z autorek zdraví svou plzeňskou domovinu.

Dále jsme se podívali do Třebíče. Sobotka byla nelílostně potupena množstvím autorů, které komička vyjmenovala na začátku svého čísla. Na druhou stranu, kvalita nad kvantitou, nebo jak to je. Ačkoliv byla ze slečny zpočátku cítit nervozita, postupně se uvolnila a s ní i diváctvo, které její vtipy nakonec ocenilo hrdelním smíchem. Vystupující nejprve mluvila o tom, jak pořád něco ztrácí a hledá. I během vystoupení se několikrát ztratila, a tak součástí jejího vystoupení byla i neplánovaná, avšak skvěle zvládnutá improvizace, za níž byla odměněna podporujícím potleskem. Při jejím stand-upu jsme se opět přesvědčili, že nejlepším šprýmařem je autentičnost.

Plzeň, to je kraj! Letmo jsme se o ni zase otřeli ve vystoupení s tematikou nomen omen. Otázkou zůstává, kdo tedy bydlí v tom Brně? No, stand-upoví umělci

asi ne. Zakončení jejího výstupu byl antický vtip o diakritice, od něhož jsme pak pokračovali skrze celou historii prostřednictvím chybných žákovských odpovědí. Příběhy z učitelských sfér jsou prostě vždy sázkou na jistotu. Jak by řekl vedoucí dílny, byla prostě jako Robin Hood, co se trefil přímo do našich bránic. A zase pan Géryk se svým nudným, příliš dlouhým a otravným úvodem. A zase paní učitelka, no však víte, ta, jak sedí vedle Helenky, jak nechodí na pedagogické rady a sbírá propisky... Zeměpisář Eda, ikonická Maruška s igelitkou a komička, to je jak začátek špatného vtipu. No, nemuseli jsme na něj dlouho čekat... Z jejího vystoupení diváky nejvíce pobavil příběh o nákupech ve vietnamském obchodu s oblečením. Celou dobu jsme měly podezření, že Eda z historky byl tajně pes, protože proč by si jinak objednal hovězí hlavu. Zůstává jen otázka, jestli se jednalo o michellinskou restauraci nebo měla háček nad s? Chceme psát reflexi, možná recenzi, ale ne hejt. Rozhodně ne hejt účastníků dílen. Jejich práce s hlasem, odmlčování se ve správný okamžik, aby dali svým vyprávěním váhu a divákům čas na pochopení a smích, byly důkazem toho, že potenciál tam je, že se snažili, že si to užili a že to pro ně bylo nepochybně vzácným zážitkem.

Již při recenzi odpoledních stand-upů jsme zmiňovaly, že chápeme, jak je celý výstup na jevišti (i ze své komfortní zóny) náročný, i proto účastníky nesoudíme a z objektivního hlediska výstupy považujeme za zdařilé. Zaráží nás ale fakt, že lektori, ačkoliv věděli, v jaké situaci se účastníci při závěrečném výstupu vyskytnou (tj. plná Zahrada lidí), neprobrali se svými svěřenci třeba vhodnost a funkčnost některých vtipů.

Zároveň bychom příští roky ocenily, kdyby výstupy probíhaly v divadle, kde by diváci lépe podpořili účinkující a také by navodili tu správnou atmosféru oficiálního stand-upu. Vyvarovali bychom se také tomu, že na stand-upu budou i návštěvníci Šrámkovky, kteří se na něm nachomýtlí v podstatě omylem a nebyli schopni ho ocenit jako diváctvo, které přichází za účelem pobavení.

Autorky mají pocit, že stand-up není pro ně.

Já vás tu všude potkávám

Účastnický příspěvek ☞ Michaela Řehořová

Na letošní Šrámkovu Sobotku měl přijet Petr Borkovec. Nepřijel. To je ovšem jen administrativní skutečnost. Zdá se totiž, že fyzická přítomnost je pro festivalové dění značně přeceňovaná.

S Petrem Borkovcem bylo letos vůbec snadné se potkat. Nejprve cíhal v jazykové rubrice *Raport/ů*, která připomněla jeho báseň *Deminutivum*. Sotva se s ní čtenářstvo rozloučilo, tatáž báseň se znovu objevila – tentokrát z řad posluchačstva během přednášky o současném jídloismu. (Ani v jednom z případů nedošlo k přímé citaci básnické pointy, family friendly atmosféra festivalu zůstala zachována.)

Další setkání přišlo mezi dětskými knihami. *Raport/ů* připomněl Borkovce jako autora dětské literatury. A kdo chtěl přejít od zmínek k činům, mohl hned po příjezdu na festival zamířit ke stánku knihkupectví Dlouhá punčocha, prolistovat si nebo rovnou odnést jeho nejnovější *Malé lodě*.

Došlo i k letným shledáním. Tu a tam se ve festivalovém davu mihla nezaměnitelná fraovská obálka. Stačil spěšný pohled na černobílou fotografii autora na zadní straně a bylo jasné, že Borkovec se po areálu pohybuje.

Po všech těch setkáních se mi vybavil verš z Borkovcovy básně *Dedikace* (sbírka *Ochoz*): „Já vás tu všude potkávám.“ Letos bych ho s dovolením obrátila: My vás tu všude potkáváme.

Možná je to nakonec nejvyšší forma festivalové účasti. Petr Borkovec letos zvládl být přítomen, aniž by přijel.

Autorka je ráda, že Petra Borkovce zmiňuje i někdo jiný než ona.

Co na jazyku, to na /jazıku/

Jazyková rubrika ☞ Faruk Cetinkaya

Čím to jen může být, že jedinci rodu *Homo* pociťují až kompulzivní potřebu verbálně vyjádřit emoce vyvolané právě pozřenými potravinami? Zdá se být na denním, ba dokonce i hodinovém pořádku, aby hned po prvním soustě dal lidský jazyk znát svůj (ne)souhlas s tím, čemu byl zrovna vystaven. „Hmm, slušný, slušný,“ bývá vcelku vzácným vyjádřením souhlasu s jídlem jakéhokoliv původu, jež jedlík zakusil poprvé. Zato výlevy typu „blch, to bych ani psovi nedalx“ a „mmmmmmmm-mňamina“ bývají četnější vzhledem k emoční vyhrocenosti zkušenosti. Zkrátka ve chvíli, kdy člověk začne komunikovat své dojmy

o aktu konzumace potravin, se z fyziologické potřeby stává záležitost společenská neboli sociální.

Důvody sahají tam, co hranice lidské fantazie končí. Při klání-li se k vcelku omezenému vysvětlování světa na základě zjednodušené, vulgární teorie evoluce, pak vaše mysl primáta podotkne, že citoslovce *fuj* ve své dnešní podobě vzešlo z pudu ostatních-záchovy, kdy mělo naznačit, že je dané jídlo jedovaté, shnilé, nestravitelné atp. Naopak věta „Hu-huh hu hu hu, úk-úk úúúk“ (překl. „Tyvole, tos ještě nežral“), měla přimět zbytek daného kmene primátů pozastavit se u zdroje onoho *žrádla* a zvážit jeho pravidelné navštěvování.

Dnes jsme již navyklí na to vyjadřovat svůj názor na kdecu, jídlo nevyjímaje. Přešli jsme z „nutnosti“ komunikace o jídle na potřebu gastronomického diskurzu, v němž chválíme *šťavnatost steaku*, a naopak hořekujeme nad *suchostí ryby*. Jezení se v konzumních společnostech pro některé stalo až volnočasovou aktivitou a diskurz o něm jakbysmet. Obvykle však o jídle diskutujeme s přáteli, jako by se jednalo o politickou debatu (jen si vybavte do užívání opakovaně hádky o morální správnosti ananasu na pizze), stmelujeme se kolektivními nadávkami na pásovou výrobu školních jídelen nebo partnerovi pochválíme večeři. Naučili jsme se vyjadřovat o jídle tak, jak se snažíme mluvit o vlastních emocích s ostatními: co možná nejpodrobněji, a to především proto, že pociťujeme potřebu určité pospolitosti. Dovolte mi proto klišovitě podotknout, že jídlo je jedním z mála univerzálních lidských pojidel. Škoda jen, že nedrží tak dobře co vteřiňák.

Autor: „Jedlíci všech zemí, spojte se!“

Čtyři poháry

Rubrika *Hostina* ☞ Eliška Nagyová

Nechám to stékat volně po jazyku a pak hořce polknu
Na mé hostině se podává bezedná zeleninová polévka
sedí se u nekonečně dlouhého stolu

Hostina je vydumpsterované

společně uvařené jídlo na Food not Bombs

Hostina je setkání u čaje s dávným přítelem

co vyrábí vůně z dětství

Lidem chutná a přidávají si znovu a znovu

Přikusuje se čerstvě upečený chléb

(i v bezlepkové variantě)

hodně se povídá a hodně se mlčí

Kamarádstvo přivedlo svoje plus jedničky

plus dvojky známé neznámé i kolemjdoucí

Je to posezení v Punctu na terase po ranní tančírně

Hummus a ředkvičky

Řepa a kompotovaný angrešt

Na dně každé skleničky cinkají perly

Ovoce a ořechy na bílém ubruse při slunovratu

Někdo hraje na kytaru

společně umyjeme nádobí

Víš proč se prostírá na Vánoce pro člověka navíc

Víš že se nezávadné potraviny

prolévají v kontejnerech savem

Víš že jedna osoba ze čtyř nemá přístup k pitné vodě

Nechám to stékat volně po jazyku a pak promluvím

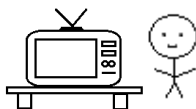
Nechceš přijít na večeři?

Fráňa hádá

Dětská rubrika ☞ Axel Doubravů, Matyáš Valkoun

Malý Fráňa chce o prázdninách koukat na pohádky.

V televizním programu ale nemají názvy pohádek,
místo nich jsou jen obrázky. Poznáš, které pohádky
budou v televizi dávat?

1. 🧛 ⚡ 😂
2. 🎉 👻 👻 🙌 🎉
3. 🏰 🏰
4. 👑 👑 , 👑 👑
5. 🙌 🌪️ 🙌
6. 😴 ➡️ 👑 ?
7. 🧒 🗡️
8. 🐱 🏠

Zpovědnice

Přiznání ☞ Redakce

Zdalo se nám, že na červené židli v popředí u podia byl ve večerních hodinách vypouštěn rajsý plyn. Prosíme příště rozprašovače i na zbytek zahrady.

Odposlechnuto

Já vám nebudu vkládat ústa do úst.

No vidíš, jak se to lidem líbí, když to je dobrý.

Moje máma učí na piku a já jen studuju češtinu.

– Pracuju na frazeologickym okýnku, ale moc mi to nejde.

– Já se dívám no.

Frazeologické okénko

Dvakrát sněž, jeden řez.

Proti gustu dej si kapustu.

Co si do vousů nadrobíš, večer jako když najdeš.

S velkou svačinou nejdál dojdeš.

Píseň dne

Rád vařím a vim že to umim a holkám se to líbí.

Horoskop pro dnešní den

Hvězdy naznačují, že dnes končí vše dobré. Vyhněte se dlouhým loučením a dojetím. Doporučujeme vše konzumovat plnými doušky, dokud na to ještě zbývá čas. Poslední kousky dortu uschovejte v neprodušných krabičkách a zachovejte do dalších kritických dnů.

Fráňa hledá

Inzerát ☞ Redakce

Hledá se Romana. Stačí jedna, nejlépe ale dvě.

RYZE AVANTGARDNÍ PRAVIDELNÁ OBČAS RÝPAVÁ TISKOVINA!

Redakce: Sofie Hanounová, Martina Klhůfková, Eliška Rybová, Eliška Nagyová, Bára Fiedlerová, Anna Košťálová, Markéta Pospíšilíková, Magdaléna Kvasničková, Axel Doubravů, Matyáš Valkoun, Faruk Cetinkaya.

Fotografie: © Jan Prokopius.

Vychází v Sobotce během 70. ročníku festivalu Šrámkova Sobotka.

Cena 25 Kč.

Vydává Spolek pro vydávání věstníku Raport!,

U Studánky 5, 170 00 Praha 7,

IČ 24050881. MK ČR E 15812

Časopis *Raport!* vychází za finanční podpory Státního fondu kultury.

raport.redakce@gmail.com

CC BY-NC-ND 4.0